

CUMPĂRĂTURI RESPONSABILE

.....

ÎNDRUMARE PENTRU UN TRAI MAI BUN
www.maibine.org / www.traieste.maibine.org

7

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVETIANO-ROMÂN
SWISS-ROMANIAN COOPERATION PROGRAMME

Mai bine
etic. ecologic. echitabil.

equiterre

Partnerin für nachhaltige Entwicklung
Partenaire pour le développement durable

Autor:

Anca Gheorghică

Editor grafic:

Tib Roibu

Ilustrator:

Daniela Tanasă

Corector:

Ana Maria Ungureanu

Asociația Mai Bine

Str. Gavriil Musicescu nr. 14,

Iași, 700127

contact@maibine.eu

www.maibine.eu

Iași, august 2014

Ghid realizat de Asociația Mai Bine

În cadrul proiectului Instrumente Educative și Participative pentru Dezvoltare Durabilă, co-finanțat printr-un grant din partea Elveției prin intermediul Contribuției Elvețiene pentru Uniunea Europeană extinsă și implementat în parteneriat cu *Equiterre – Partenaire pour développement durable*.

CUPRINS

5

Băuturi

7

Cafeaua și Ciocolata

11

Bijuterii

13

Multimedia, calculatoare și accesorii

21

Cosmetice și produse de igienă

25

Hârtie și produse de Birotică

28

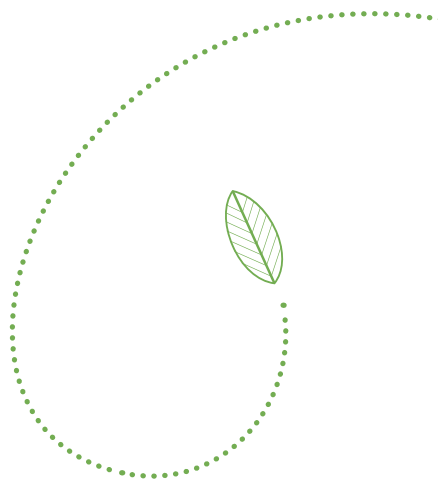
Îmbrăcăminte

33

Proaspeți și viitori părinți

38

Mașini

Oprește-te câteva minute și gândește-te la produsele pe care le cumperi în fiecare zi: de la cafeaua de dimineață de la birou sau sandvișul de la magazinul din colț, până la costul unui apel telefonic sau plinul la mașină, o haină și un accesoriu mult dorite, un produs de igienă "necesar".

Fiecare alegere pe care o faci are consecințe semnificative asupra mediului natural, social și economic.

BĂUTURI

Alegerea unei băuturi are un impact mare asupra sănătății; este suficient să ne gândim la dezechilibrele alimentare generate de băuturile răcoritoare care sunt la modă. Totodată, această alegere poate avea consecințe asupra mediului și asupra condițiilor de muncă ale producătorilor. Pentru a-ți potoli setea, este așadar recomandat să te interesezi cu privire la originea produselor, compoziția lor, modul de ambalare. Și de fiecare dată amintește-ți că cea mai ecologică și mai economică băutură rămâne apa de la robinet.

CE TIP DE AMBALAJ?

Deși aproape toate ambalajele băuturilor sunt reciclabile, în țara noastră se reciclează mai puțin de 1% dintre acestea. Sticlele de plastic prezintă un mai bun bilanț energetic decât dozele de aluminiu, dar cel mai bine e să alegeți băuturi în sticle care sunt recuperate de distribuitorii alimentari.

STICLĂ SAU ROBINET?

Apa de la robinet este în general de bună calitate, este o *apă vie* și cea mai ecologică alternativă, pentru că nu generează impact asupra mediului nici prin deșeuri, nici prin transport.

ZAHĂR ȘI STIMULENȚI?

Un litru de băuturi răcoritoare carbogazoase poate conține echivalentul a până la 24 de bucăți de zahăr. Aceste băuturi conțin, de asemenea, stimulenți precum cafeină sau teină, care pot perturba somnul și atenția, mai ales în cazul celor mai tineri.

BĂUTURI ECHITABILE ȘI SOLIDARE

Modul de producție și proveniența băuturilor pe care le consumăm ne pot influența alegerile. Cafea, cacao și ceaiuri verzi sau negre certificate *fair trade* au fost introduse în ultimii ani în România. De asemenea, există opțiuni de băuturi naturale produse de mici producători locali sau regionali, uneori chiar în întreprinderi sociale.

SUCURILE

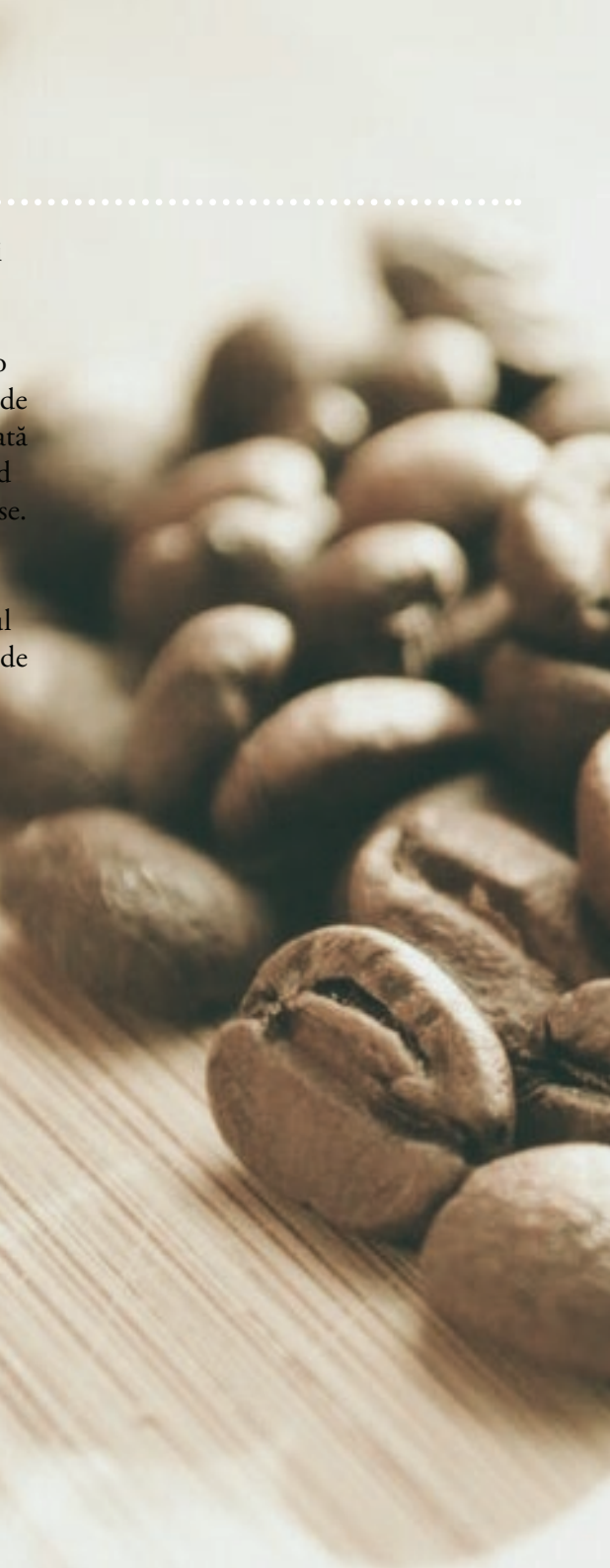
Cea mai mare parte a sucurilor pe care le consumăm vine de departe. De exemplu, sucul de portocale, atât de comun, sub formă concentrată, este rediluat pentru a fi pus în sticle, ceea ce presupune un mare consum de energie (2 decilitri de petrol pentru un litru de suc) și de apă. Chiar dacă este bogat în vitamina C, acest suc conține de trei ori mai puțini oxidanți decât sucul de mere.

CAFEAUA

Considerentele etice ale comerțului cu cafea și ciocolată sunt probabil mai dezbătute decât în orice alt sector, întrucât acestea reprezintă o industrie la scară globală: miliarde de căni de cafea și de bucăți de ciocolată sunt consumate zilnic, determinând o cerere uriașă pentru aceste produse.

În jur de 100 de milioane de persoane sunt implicate în comerțul cafelei, dintre care mai mult de 20 de milioane sunt mici fermieri cu mai puțin de 10 acri de pământ. Controlul industriei de cafea este deținut de o mână de corporații uriașe, care obțin profituri cumpărând, procesând și recomercializând cafeaua, scăderea prețurilor fiind de fiecare dată în avantajul lor.

Pentru că aceste companii obțin profituri cumpărând, procesând și recomercializând cafeaua, scăderea prețurilor a fost de fiecare dată în avantajul lor. Faptul că aceste companii devin din ce în ce mai bogate, în timp ce fermierii suferă acut din lipsa mijloacelor de trai, a dus la creșterea sentimentelor de indignare.

CIOCOLATA

Asemenea cafelei, cacaoa, ingredientul de bază al ciocolatei, este un produs tropical care este produs aproape în exclusivitate în țările sărace în curs de dezvoltare și consumată în principal în țările bogate.

Ciocolata este asociată cu romantism, poftă inasăturabilă și un sentiment general de lăcomie. La această listă însă, ar mai trebui adăugată violarea drepturilor omului, pentru că mai mult de un sfert de milion de copii în Africa de Vest sunt în spatele industriei de cacao.

Cel mai probabil, acești copii sclavi care muncesc și fermierii care le sunt stăpâni nu vor gusta ciocolată niciodată în viața lor. Ei recoltează cacaoa

utilizând macete și administrează pesticide și insecticide fără măști, cizme de cauciuc sau alte echipamente adecvate.

Afacerile cu ciocolată însumează estimativ 50 miliarde de dolari anual și sunt controlate de puține companii gigante.

Pe piața românească, supremația este de asemenea împărțită între cinci mari producători internaționali. În anul 2008, singurul producător autohton a fost cumpărat de o corporație.

ȘTIAI CĂ...

- cel mai comercializat produs din lume, după ulei și droguri ilegale, este cafeaua?
- un european consumă în medie 1,7 kg de ciocolată pe an, un american 1,3 kg pe an în medie, pe când în Africa, unde se produc două treimi din cacaoa mondială, consumul mediu anual este mai mic de 150 de grame?

CE POȚI FACE TU?

- cumpără un filtru pentru purificarea apei de la robinet și spune nu apei îmbuteliate

- consumă băuturi naturale, proaspete, din fructe locale

- cumpără produse provenite din comerțul echitabil, certificate Fairtrade. Acestea sunt mai scumpe decât cele convenționale, însă sistemul echitabil (fair trade) garantează că fermierii primesc un venit suficient pentru a avea un trai decent

- pentru sprijinirea economiei locale, cumpără băuturi produse și/sau ambalate în România

- scrie supermarket-urilor care nu comercializează produse fair trade, pentru a le solicita introducerea de astfel de produse

- evită mărcile "mari" care se fac cunoscute prin investiții semnificative în campanii de marketing, precum corporațiile menționate mai sus

AFLĂ MAI MULTE:

Fundația Mondială pentru Cacao

Comerț echitabil

Criza cafelei

OXFAM

www.apafaraplastic.ro

BIJUTERII

Atât în ceea ce privește extragerea materialelor din care sunt fabricate, cât și fabricarea lor propriu-zisă, bijuteriile prețioase sunt asociate cu o serie de probleme care includ salarii mizere, exploatarea prin muncă a copiilor, condiții de muncă periculoase, degradarea mediului și chiar războaie.

Însă, spre deosebire de haine, bijuteriile (mai ales cele „prețioase”), în general, nu au etichete cu numele producătorului. Așadar, este imposibil de știut dacă aurul pe care îl cumpărăm provine dintr-o mină care deversează deșeurile toxice în râuri, încalcă drepturile muncitorilor sau distruge arii naturale.

Milioane de oameni au fost uciși, mutilați și torturați în Sierra Leone, Angola, Congo și în alte țări în care conflictele sunt parțial iscate sau finanțate de exploatarea diamantelor.

Filmul „**Blood Diamond**”, cu Leonardo di Caprio, înfățișează realitatea din zonele de conflict armat

din Africa, unde diamantele sunt căutate și vândute pentru a finanța conflictele armate, spre profitul despoților războinici și al marilor companii de diamante.

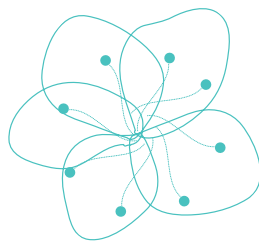

ȘTIAI CĂ...

- la o mină de aur din Baia Mare, România, în anul 2000 s-au scurs 120.000 de tone de deșeuri toxice, accident care este considerat cel mai mare dezastru ecologic din Europa, după Cernobîl?
- accidentul de la Baia Mare a determinat senatul ceh și parlamentul german să interzică tehnicile de minerit care extrag aurul folosind cianura?
- o singură mină din Papua Noua Guinee – Ok Tedi generează zilnic 200.000 tone de deșeuri, mai mult decât toate orașele din Canada, Japonia și Australia împreună?
- în perioada 1995 - 2015, aproximativ jumătate din aurul produs mondial provine din teritoriile tradiționale ale indigenilor, ale căror drepturi sunt de cele mai multe ori nerecunoscute?
- în Ghana, între anii 1990 – 1998, mai mult de 30.000 de persoane au fost strămutate pentru operațiuni de minerit din regiunea Tarkwa?
- aurul produs pentru un inel de 10 grame lasă în urmă cel puțin 18 tone de deșeuri miniere?

CE POȚI FACE TU?

• cumpără bijuterii făcute din materiale naturale și/sau lucrate de mână

• spune **NU** bijuteriilor din corali; nu există variante sustenabile în această categorie de bijuterii, deoarece corali se află printre cele mai fragile ecosisteme

• cumpără bijuterii din materiale reciclate, la mâna a doua sau vintage; sunt cea mai ecologică opțiune, pentru că nu sunt exploatate materiale noi pentru fabricarea acestora

• cere-i distribuitorului sau bijutierului să-ți indice proveniența aurului pe care dorești să-l cumperi; îl vei încuraja astfel să ofere alternative mai bune din punct de vedere social și ambiental

• când cumperi diamante, ai posibilitatea de a cere o asigurare care să certifice că pietrele nu provin din zone de conflict armat

Perlele au un impact relativ scăzut asupra mediului. Culturile de perle sunt chiar utilizate pentru a curăța apa și a reduce poluarea cu metale grele.

MULTIMEDIA, CALCULATOARE ȘI ACCESORII

Accesezi acest ghid de pe calculatorul tău personal? Te numeri atunci printre cei 20% din populația mondială care au acces la Internet.

Astăzi, electronicele reprezintă sectorul industrial cu cea mai mare și mai rapidă creștere. WorldWatch Institute menționează că în ultimele două decenii numărul de computere personale a crescut de 10 ori, de la 105 milioane în 1988 la un miliard, în 2008.

Încă nu ești surprins/ă? Află atunci că produsele electrice aruncate însumează între 20-50 milioane de tone pe an. Dacă ți-e greu să apreciezi această cantitate, imaginează-ți că dacă deșeurile electrice globale ar fi puse în vagoanele unui tren, acest tren ar înconjura pământul.

Deșeurile electrice reprezintă componenta cu cea mai rapidă creștere din rândul deșeurilor solide municipale, pentru că oamenii își schimbă telefoanele, calculatoarele, televizoarele și echipamentele audio mai des ca niciodată.

Aceste deșeuri ajung în gropile de gunoi (practică interzisă în mai multe țări europene din cauza toxicității), sunt incinerate (cu eliminări de metale grele care se acumulează în atmosferă), reciclate (de cele mai multe ori de către copii, fără protecția adecvată) sau exportate. Deșeurile electrice sunt exportate spre țările în

curs de dezvoltare, de multe ori prin încălcarea legilor internaționale și cu implicații dezastruase asupra sănătății umane și a mediului. Inspecții efectuate în porturi europene în anul 2005 au scos la iveală că 47% din deșeurile pentru export erau ilegale.

În SUA, între 50-80 % din deșeurile colectate pentru reciclare sunt exportate astfel. Această practică nu este însă ilegală, pentru că nu au aderat la Convenția de la Basel.

Deși prețurile au scăzut substanțial în ultimele decenii, favorizând

accesul progresiv și susținut la aceste utilități, pentru cea mai mare parte a populației mondiale (cca 80 %), utilizarea unui calculator personal și a Internetului este o utopie.

Discrepanța reală între bogați și săraci cu privire la accesul la informație este dificil de evaluat. Statisticile arată că, în timp ce 75% din nord-americani și 50% din europeni au acces la Internet, doar 5% din populația Africii se poate bucura de această facilitate.

Așadar, revoluția informațională accentuează discrepanțele interne și internaționale între săraci și bogați.

ȘTIAI CĂ...

- din cauza comerțului liber cu deșeuri periculoase, unii dintre cei mai săraci locuitori ai planetei sunt puși să aleagă între sărăcie și otrăvă, alegere pe care nimeni nu ar trebui să o facă?
- în SUA, între 50 și 80 % din aparatura electrică colectată pentru reciclare este exportată în Asia?
- în California și alte state americane, ca alternativă la exportul de deșeuri electrice către Asia, acestea sunt reciclate în închisori?
- reciclarea deșeurilor electrice în China, India, Pakistan și în alte țări asiatice este foarte poluantă și afectează sănătatea umană? Exemple includ: arderea deschisă a deșeurilor plastice, expunerea la suduri toxice, scurgerea de acizi în cursurile de apă.
- viața medie a calculatoarelor în țările dezvoltate a scăzut de la 6 ani (în 1997) la 2 ani (în 2007)?
- telefoanele mobile au un ciclu de viață mai mic de 2 ani, în țările dezvoltate?
- fabricarea unui calculator necesită 240 de kg de combustibili fosili, 22 de kg de produse chimice și mai mult de 1500 de litri de apă? Un impact asupra mediului deloc virtual...

CE POȚI FACE TU?

O definiție mai bună a nevoilor
Piața aparatelor multimedia oferă din ce în ce mai multe aparate multifuncționale (de tipul all in one) – cum sunt, de exemplu, telefoanele mobile, care permit convorbiri, fotografieri, conectarea la internet și ascultarea de muzică.

Toate aceste posibilități sunt exploatate în mod real. De cele mai multe ori avem deja un aparat foto, un cititor MP3 sau acces la internet. Când alegem un nou produs, merită să acordăm atenție asupra tuturor posibilităților de utilizare și să definim care sunt nevoile noastre reale.

Încetinirea ritmului de reînnoire

În domeniul produselor electronice, evoluția tehnologică este prima care face aparatele învechite și împinge consumatorul spre a le schimba. Înlocuirea acestor aparate înainte de a fi nevoie cântărește mult asupra exploatării resurselor și asupra producției de deșeuri dificile de eliminat. De unde, din nou, importanța de a te întreba cu privire la nevoile reale înaintea fiecărei cumpărături.

Înlocuirea bateriilor și evitarea modului standby

Este preferabilă alegerea de echipamente care se alimentează prin priză sau care dispun de baterii reîncărcabile. Durata de viață a bateriilor este mai scurtă decât cea a sistemelor electronice și este indicată infomarea cu privire la modurile de utilizare a bateriilor pentru a le prelungi durata de viață. În starea de veghe sau standby, consumul aparatelor electrice și electrocasnice reprezintă între 13 și 15% din consumul total de energie al unei gospodării.

O a doua viață

Echipamentele multimedia de care nu mai avem nevoie pot servi altor persoane sau organizații. Atunci când cumpărăm un produs nou, este de dorit păstrarea ambalajului, manualului de utilizare și a accesoriilor, pentru a putea fi folosite atunci când dorim să îl reparăm sau să îl donăm. Există asociații care se ocupă de a da o viață nouă acestui tip de echipamente, precum *Ateliere fără Frontiere*.

Eliminarea aparatelor electrice și electronice uzate

Aparatele multimedia conțin metale grele, precum plumb, zinc sau arsenic și alte produse toxice care prezintă un pericol pentru sănătate și pentru mediu, atunci când nu sunt corect depozitate. Calculatoarele, aparatele foto, telefoanele trebuie să fie returnate în punctele de vânzare sau colectate selectiv dacă există facilități în locul în cauză. Potrivit legii, trebuie să fie preluate gratuit fără condiții; o taxă anticipată în timpul achiziției finanțează reciclarea lor. Poți solicita informații de la operatorul local de salubritate.

ALEGERI MAI BUNE

.....

Ce tip de suport de schimb?

Pentru a transmite date, este mai bine să folosești suporturi reutilizabile, precum un stick USB.

Fără fir?

Din ce în ce mai multe periferice și rețele informatice funcționează fără fir. Legăturile se fac prin frecvențe radio care adaugă radiații în mediul nostru. În plus, este nevoie de baterii pentru ca tastatura sau mouse-ul să funcționeze fără fir.

Cititor MP3?

Optează pentru descărcarea legală a albumelor de muzică și filmelor în format MP3, pentru a evita fabricarea de CD-uri și transportul acestora.

Ce tip de imprimantă?

Pentru uz domestic, o imprimantă cu jet de cerneală consumă mai puțin decât una laser. Atenție: putem imprima încă multe pagini, chiar dacă semnalul indică faptul că trebuie înlocuit cartușul.

Ce tip de ecran?

Ecranele plate de tipul LCD sau TFT consumă mai puțin decât ecranele cu plasmă sau proiectoarele video, care sunt foarte energivore; cu cât suprafața ecranului este mai mare, cu atât se consumă mai multă energie.

Calculator de birou sau portabil?

Un laptop consumă de la 4 la 13 ori mai puțină energie decât un calculator, însă bateria acestuia are o durată de viață limitată. Când cumperi un produs electric nou, uită-te după etichetele care indică eficiența energetică (conținutul toxic minim, emisii scăzute, reciclabilitate ușoară).

AFLĂ MAI MULTE:

Ghidul Aparatelor Electrice Verzi
Convenția de la Basel

COSMETICE ȘI PRODUSE DE IGIENĂ

.....

Industria produselor cosmetice este probabil una dintre cele mai nereglementate industrii din zilele noastre, însă problemele asociate cu aceasta sunt prea puțin dezbătute. La ora actuală, mai mult de 100 000 de substanțe chimice industriale sunt în liberă circulație pe piața europeană.

Producția mondială a substanțelor chimice a crescut de la 1 milion de tone în 1939, la mai mult de 400 de milioane de tone astăzi. O parte importantă din aceste substanțe este încorporată în produse de consum curent în momentul fabricării lor, pentru a le oferi proprietăți funcționale (rezistență la atacurile bacteriene, culoare, miros și alte proprietăți chimice și mecanice).

.....

COCKTAIL CHIMIC?

Formaldehide, ftalați, solvenți, substanțe organice halogene – exemple de molecule toxice care se găsesc în produsele cosmetice, mai ales în lacuri de unghii, rujuri, deodorante, șampoane, săpunuri și creme hidratante.

Aceste substanțe pot favoriza alergiile, perturba sistemul endocrin și dăuna organelor interne, inclusiv sistemului nervos. Producătorii de cosmetice

folosesc chimicale periculoase care nu sunt necesare, cum ar fi toxine persistente care se pot acumula în corpul uman sau în mediul înconjurător cu riscuri foarte mari.

Alte considerente care trebuie avute în vedere de consumatori sunt standardele etice ale marilor corporații, de cele mai multe ori puțin transparente.

SĂNĂTATEA MEDIULUI ȘI BUNĂSTAREA ANIMALELOR

sunt aspecte ignorate de majoritatea producătorilor. WWF arată că în jur de 100 000 de specii de plante sunt amenințate cu extincția, ca urmare a cererii pentru remedii naturiste și a utilizării lor în fabricarea produselor cosmetice și de igienă. La nivel mondial, biodiversitatea este afectată într-un mod critic, iar țăranii și fermierii sunt strămutați forțat.

Uleiul de palmier, în particular, determină o fragilizare a pădurilor și a comunităților care se bazează pe resursele forestiere din Indonezia și în alte țări. Nu rareori se poate întâmpla să găsim în produsele cosmetice urme de grăsimi animale precum uleiuri de vizon, de țestoase, de cașalot sau de balenă – animale amenințate cu extincția.

Cele mai multe produse cosmetice, mai ales cele mai scumpe, sunt comercializate în ambalaje foarte elaborate, de cele mai multe ori din materiale plastice care sunt nenecesare, greu de reciclat, adăugându-se munților de deșeuri.

DEZINFECTANTE DE PRISOS

precum produsele de igienă corporală cu proprietăți antimicrobiene sunt foarte populare. Această modă nu este fără consecințe asupra rezistenței bacteriilor la antibiotice, un fenomen care capătă amploare îngrijorătoare; produsele care conțin dezinfectanți, precum triclozanul, nu sunt mai eficiente pentru debarasarea de microbi decât săpunurile tradiționale. Acestea ar trebui să fie rezervate utilizării în scopuri medicale. Obsesia pentru dezinfecție poate avea efecte perverse. Cercetări recente arată că expunerea naturală a copiilor la germeni și la praf le întărește sistemul imunitar și diminuează riscul de alergii și de reacții cutanate.

ȘTIAI CĂ...

- în jur de 50% din prețul pe care-l dai pentru un parfum este pentru ambalaj și pentru marketing?
- un procentaj foarte mare de săpunuri și alte cosmetice conține triclozan și alte componente împotriva germenilor a căror prevalență accentuează creșterea rezistenței bacteriilor?
- ftalații, folosiți în lacul de unghii, parfumuri, alte cosmetice și în produse de plastic, determină atrofierea organelor reproductive, reducând fertilitatea?
- 40 000 de animale în Europa și milioane la nivel global sunt supuse testărilor chimice în fiecare an?
- industria producătoare de tampoane este una dintre cele mai poluante din lume, întrucât necesită o gamă largă de produse și procedee chimice și o cantitate mare de apă? Tampoanele și absorbantele nu pot fi reciclate și se degradează în mai bine de 500 de ani, iar o femeie consumă în medie între 10 000 și 15 000 de tampoane/absorbante de-a lungul vieții.
- un săpun de 250 de grame permite la fel de multe utilizări ca patru tuburi de gel de duș de 250 de ml?

CE POȚI FACE TU?

- Nu cumpăra produse care conțin orice chemical din duzina murdară: antibacterieni, culori provenite din gudron de uilă, dietanolamină, 1,4-Dioxan, formaldehide, parfumuri care conțin ftalați, mercur și plumb, nanoparticule, parabeni (metil-, propil-, butil-, etil-, izobutil-), distilați de petrol, hidrochinonă, p-fenilendiamină (PPD).

- Cumpăra produse a căror etichetă menționează că ingredientele nu au fost testate pe animale

- Utilizează produse cu mai puțin de 10 ingrediente. Cu cât sunt mai puține ingrediente, cu atât este mai puțin probabil să fii expus/ă la chimicale dăunătoare sau iritante, produse care indică prezența ingredientilor organici, naturali

- Oricând este posibil, cumpăra cosmetice în ambalaje care pot fi reciclate, sunt biodegradabile sau realizate din materiale reciclate

- Evită folosirea produselor etichetate ca fiind antibacteriene

- Folosește antiperspirante de tip roll-on, și nu spray-uri, pentru că acestea conțin clorofluorocarburi (CFC), care contribuie la micșorarea stratului de ozon, piatra de alaun, nuci pentru spălat, oțet, bicarbonat, ulei

- Folosește tampoane reutilizabile sau absorbante organice sau sfătuiește femeile din viața ta sa o facă

AFLĂ MAI MULTE:

Ghidul Verde • Ghidul Cosmotex de la GreenPeace • Lucruri bune de la WorldWatch

HÂRTIE ȘI PRODUSE DE BIROTICĂ

Produsele din hârtie sunt o parte integrantă a vieții noastre de zi cu zi. Privește în jurul tău, în încăperea în care te afli, și observă omniprezența acestor produse: cărți, reviste și ziare, postere și afișe, bancnote și bonuri de plată, ambalaje. Cererea noastră colectivă de hârtie are consecințe serioase: defrișări masive ilegale, dispariția pădurilor virgine, strămutarea indigenilor de pe pământul lor și punerea în pericol a mijloacelor de subsistență ale generațiilor următoare.

CIFRE:

industria celulozei și a hârtiei este al cincilea sector în ceea ce privește consumul de energie și utilizează cea mai mare cantitate de apă pentru tona de producție;

fiecare tonă de hârtie reciclată poate salva 20 copaci, 1.700 litri de combustibil, 3 metri cubi de deșeuri și 32.000 litri de apă;

fiecare tonă de deșeuri de hârtie permite obținerea a 900 kg de hârtie reciclată; aceleași fibre pot fi reutilizate de 5 ori.

De la inventarea hârtiei de către chinezi în anul 105, secole întregi hârtia a fost fabricată din scoarță de dud, cânepă și, în principal, resturi textile.

Abia în secolul al XVIII-lea, un naturalist francez a sugerat fabricarea hârtiei din arbori, pentru ca astăzi, 93% din producția de hârtie să aibă la bază copaci, reprezentând cauza a 20% din despăduririle globale.

Fiind o valoroasă resursă naturală, exploatarea lemnului a iscat conflicte armate în țări precum Nicaragua, Filipine, Birmana.

În multe țări aflate în curs de dezvoltare, precum Indonezia și Brazilia, dar și în țări industrializate precum Canada și Finlanda, există conflicte serioase pentru drepturile pentru pământ și exploatarea terenurilor între industria hârtiei și populațiile locale.

În cele mai multe cazuri, întregi grupuri etnice sfârșesc în sărăcie. În același timp, sunt pierdute cunoștințele tradiționale ale persoanelor indigene cu privire la o utilizare bine adaptată și conservatoare a naturii.

Totodată, distrugerea pădurilor virgine și transformarea acestora în plantații sau păduri artificiale contribuie decisiv la pierderea biodiversității și la schimbările climatice.

Deși gândite inițial ca suport pentru comunicare, jumătate din produsele de hârtie și carton servesc astăzi unui alt scop: ambalarea. 40% din deșeurile municipale solide sunt reprezentate de ambalaje.

În plus, industria de fabricare și prelucrare a hârtiei este foarte poluantă. Hârtia convențională este albită cu clor și derivați ai clorului prin procedee care emit dioxină, produs chimic cu o toxicitate înaltă care pătrunde în lanțul trofic.

Dioxinele sunt substanțe care interferează cu semnalele hormonale naturale ale corpului, afectând reproducerea și dezvoltarea timpurie a copiilor.

ȘTIAI CĂ...

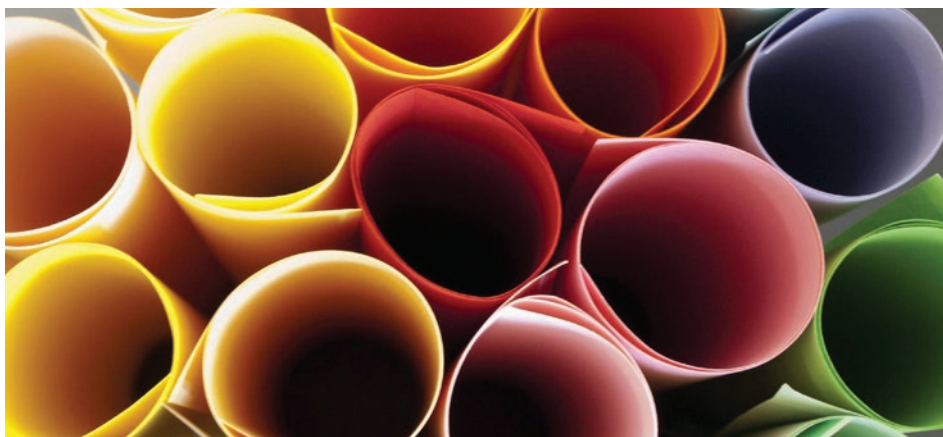
- în ultimii 40 de ani, consumul mondial s-a mărit într-o proporție de 400%? Responsabile de asta sunt, în primul rând, țările industrializate care, având doar 20% din populația mondială, consumă 87% din producția globală de hârtie pentru printat și scris.
- SUA deține numai 5% din populația lumii și consumă 30% din hârtia produsă anual? Un american consumă în medie 300 de kg de hârtie pe an, în timp ce în țările în curs de dezvoltare consumul mediu este de 1,8 kg. În România, consumul de hârtie pe cap de locuitor este de 27 de kilograme pe an (jumătate față de media mondială), iar în țările sărace, consumul de

hârtie este de 18 kg pe an în medie: 4 kg pentru India, iar pentru 20 de țări africane, cantitatea consumată este mai mică de 1kg.

- industria celulozei și hârtiei este al cincilea sector în ceea ce privește consumul de energie și utilizează cea mai mare cantitate de apă pentru o tonă de producție?

• fiecare tonă de hârtie reciclată poate salva 17 copaci, 1700 litri de combustibil, 3 metri cubi de deșeuri și 32 000 de litri de apă?

- fabricarea hârtiei din hârtie reciclată are nevoie de 64% mai puțină energie și 58% mai puțină apă și determină o poluare a aerului mai mică cu 74% și a apei cu 35%?

CE POȚI FACE TU?

CONSUMĂ MAI PUȚIN

.....

• Un procent mai mic de 5% din foile de hârtie sunt listate pe ambele fețe. Printează față-verso, reducând astfel cu aproape 50% consumul tău de hârtie sau, dacă vederea ți-o permite, printează două pagini pe o coală de hârtie

• Înlocuiește șervețelele de bucătărie cu ștergarele clasice.

CONSUMĂ MAI BINE

.....

• Cumpără hârtie care nu este produsă din arbori, ci din plante precum cânepă, in, bumbac sau reziduuri agricole

• Refuză poșta publicitară: lipește un mic anunț pe cutia ta poștală cu mesajul de alături; scrie-ne la contact@maibine.eu și îți oferim noi astfel de stickere pentru tine și pentru prietenii tăi

• Cumpără produse neambalate sau produse fără ambalaje excesive

• Folosește hârtie reciclată în proporție de cel puțin 30%.

• Folosește hârtia provenită din surse forestiere certificate de Forest Stewardship Council

ÎMBRĂCĂMINTE

Hainele pe care le îmbrăcăm definesc stilul nostru personal. Alegem un anumit stil sau brand pentru că ne reprezintă într-un fel sau altul. De cele mai multe ori însă, principalul considerent luat în seamă este prețul produselor.

Când implicațiile etice nu sunt luate în considerare, pare firesc să cumpărăm haine multe și ieftine. Este însă necesar să chibzuim mai bine la costurile ascunse ale produselor pe care le cumpărăm.

Înainte de a ajunge pe raftul unui magazin, hainele străbat o lungă cale pe parcursul căreia contribuie la utilizarea intensivă a materiilor prime și a pesticidelor, la încălcarea drepturilor omului în fabrici, la scurgeri toxice în apă a vopselelor chimice, la distrugerea ecosistemelor.

Dacă te uiți pe etichetele articolelor tale de îmbrăcăminte, vei remarca cu siguranță că cele mai multe sunt fabricate în țări din lumea a treia, în care muncitorii câștigă mai puțin decât au nevoie pentru a-și asigura un trai decent, se confruntă cu condiții de muncă insalubre și

supraaglomerate. În multe regiuni se lucrează mai mult de 100 de ore pe săptămână și formarea de uniuni sau sindicate nu este permisă.

Modul convențional de cultivare al bumbacului, cel mai comun material textil, se bazează pe cantități mari de insecticide, ierbicide și îngrășăminte chimice; bazate pe petrol, cele mai multe dintre acestea au potențial carcinogen și contribuie substanțial la poluarea apei subterane și oceanelor.

Bumbacul este cultura pentru care este utilizată cea mai mare cantitate de pesticide (25% din totalul mondial de insecticide și 10% din cel al erbicidelor sunt utilizate în acest sector).

Se estimează că mii de fermieri sunt uciși de agrochimicale în fiecare an. Pentru prelucrearea fibrelor sintetice, folosite în special pentru echipamente sportive, apa și chimicalele sunt folosite intensiv.

Polistirenul și nailonul sunt fabricate din chimicale care au la bază petrolul, printr-un proces intensiv care contribuie la schimbările climatice și despăduriri.

Vopsele folosite în această industrie conțin petrochimicale și metale grele

carcinogene precum cadmiu, mercur și plumb, care afectează sistemul nervos și creierul.

De multe ori îmbrăcămintea sintetică și de lână sunt etichetate cu mesajul "Dry Clean Only" (spălare uscată), care implică folosirea solventului industrial percloroetilena. Acesta este cunoscut drept cauză pentru dureri de cap, greață, amețeli, și a fost asociat cu probleme de reproducere, perturbări ale sistemului nervos și posibil carcinogen.

În ceea ce privește producerea lânii, oile sunt uneori crescute ca să aibă o blană deosebit de lungă, uneori ajungând până la jumătate din greutatea lor, cu implicații asupra sănătății acestora. Mai mult, Savethesheep.com raportează că milioane de oi sunt mutilate în fiecare an.

ȘTIAI CĂ...

- cânepa, utilizată pentru îmbrăcăminte de 12 000 de ani, conține unele dintre cele mai puternice și netede fibre existente și rezistă la cele mai multe dintre buruieni și insecte dăunătoare?

fiecare tricou organic pe care îl cumperi elimină utilizarea a 150 de grame de chimicale agricole?

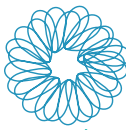
- muncitorii din Mexic câștigă 85 de cenți pe oră, pe când în Indonezia plata primită este de numai 15 cenți? Chiar și în SUA, unii muncitori primesc 5 dolari pentru fabricarea unui produs de îmbrăcăminte vândut cu 100 de dolari.

- în China, se realizează mai mult de 50% din producția mondială de haine și încălțăminte? În ciuda faptului că această țară nu sunt recunoscute drepturile muncitorilor de a crea uniuni și că situația muncitorilor în fabrici este notorie, marile corporații relocă producția în China pentru a putea rămâne competitive.

- 90% din munca în piața semințelor de bumbac din India este realizată de aproape jumătate de milion de copii, în special fete cu vârste cuprinse între 6 și 14 ani, iar sericultura în India este o industrie care are la bază copii ce lucrează 12-14 ore pe zi?

- cultura bumbacului implică un sfert din pesticidele și o zecime din îngrășămintele utilizate la nivel mondial și că este nevoie de 270 de l de apă pentru a produce un kilogram de fibre? La începutul anilor 2000, o cincime dinre culturi erau plantate cu varietăți modificate genetic.

CE POȚI FACE TU?

UITĂ-TE CU ATENȚIE LA ETICHETE ȘI CHIBZUIEȘTE BINE.

Cumpără produse de calitate, durabile, care vor putea fi utilizate o perioadă mai lungă de timp. În general, câștigăm privilegiind haine de calitate la prețuri mai ridicate. Arată mai bine, pot fi mai confortabile, rezistă la spălare și durează un timp mai îndelungat. În funcție de durata de viață, costul lor nu este deseori mai ridicat decât cel al hainelor ieftine.

CONDIȚIILE DE MUNCĂ: UN IMPACT PLANETAR.

Scăderea constantă a prețurilor pentru anumite articole, mai ales pentru tricouri și încălțăminte sportivă, se explică prin măsuri de delocalizare introduse de întreprinderile occidentale cu scopul de a rămâne concurențiale. Fabricile se stabilesc în locuri în care mâna de lucru este mai prost plătită, mai ales în Asia și în America Centrală.

Cumpără produse fabricate în România sau cât mai în vecinătatea noastră și evită articolele fabricate în China, Burma, India, Indonezia sau în alte țări unde se știe că sunt încălcate drepturile omului. Evită mărcile despre care se știe că folosesc așa-numitele sweatshop-uri (locuri de muncă cu salarii foarte mici și condiții de muncă austere, sau chiar ilegale, în care deseori sunt exploatați copii).

BUMBACUL: BUN PENTRU PIELE, NU ȘI PENTRU PLANETĂ.

Bumbacul este fibra textilă cea mai vândută din lume. În fiecare an, producătorii – mai ales în China, Statele Unite și India – cultivă mai mult de 26 de milioane de tone, ceea ce antrenează un impact asupra mediului, cu precădere în ceea ce privește poluarea apelor și a solurilor. Pentru cultura bumbacului se folosesc numeroase pesticide, ierbicide și fertilizatori sintetici. Organizația Mondială a Sănătății a clasat mai multe pesticide utilizate frecvent ca fiind extrem de periculoase pentru sistemul nervos al copiilor și pentru faună. Cultura bumbacului

pentru sistemul nervos al copiilor și pentru faună. Cultura bumbacului implică, de asemenea, folosirea unor cantități mari de apă, ceea ce poate aduce mari catastrofe ecologice. Cea mai cunoscută este secarea dramatică a Mării Aral.

ALEGEREA MATERIALELOR: CU ATENȚIE LA MEDIU ȘI LA SĂNĂTATE. Chiar dacă în creștere considerabilă, bumbacul ecologic nu reprezintă la nivel mondial decât 0.1% din producție, există alte fibre naturale – vegetale (inul și cânepa) sau animale (lâna și mătasea) – a căror producție are efecte mai mici asupra mediului. Cât despre fibrele sintetice, acestea sunt fie realizate din petrol (nilon, poliester, fibre tehnice), o resursă neregenerabilă, fie obținute prin tratamentul chimic al celulozei (vâscoza). Cea mai mare parte a acestor materiale trece prin tratamente fizico-chimice (spălare, înălbire, vopsire, imprimare etc.), care deseori includ daune asupra mediului, uneori chiar asupra sănătății, întrucât urme de produse (formaldehidă, sodă caustică, metale grele) prezente în hainele finite, pot provoca alergii.

MÂNA A DOUA?

Alegerea de a cumpăra produse la mâna a doua este un mod de a contribui la protecția mediului, întrucât oferim astfel o nouă viață unor articole deja fabricate și deseori în stare foarte bună. Nu arunca hainele, accesoriile și bijuteriile care nu le mai folosești.

Donează-le pentru a fi reutilizate. O poți face contactându-ne!

AFLĂ MAI MULTE:

www.nicefuture.com – Shopping etic
Avantajele cânepii românești
Forumul pentru Modă Etică
Savethesheep.com
Haine Curate

JUCĂRII ȘI PRODUSE PENTRU COPII

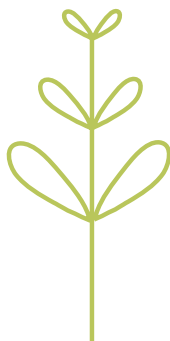
Pe cei mai mulți dintre noi, gândul de a avea copii ne face să adoptăm o atitudine critică în privința mediului în care trăim și implicațiilor alegerilor noastre. Pentru că jucăriile ne pot otrăvi copiii, laptele praf ucigându-i pe cei din țările sărace, biberonele sunt toxice și scutecele contribuie substanțial la poluare, merită să acordăm atenție și să luăm în considerare următoarele sfaturi:

- Dacă vei avea un copil, minimizează expunerea ta la pesticide, vopsele, metale grele și alte toxine care se pot acumula în țesuturi.
- Folosește scutecele clasice, reutilizabile, sau scutece biodegradabile.
- Când schimbi un scutec, utilizează săpunuri și detergenți fără parfumuri, alcool sau alte substanțe iritante.
- E bine să înlocuiești biberonele convenționale de cauciuc cu biberone de silicon. Nu numai că nu conțin nitrozamine care cauzează cancer, ci și rezistă mai mult timp.
- Evită jucăriile ale căror vopsele conțin plumb, PVC sau alte plasticuri.
- Caută jucării fără ambalaje sau cu ambalaj redus.
- Caută jucării care vor rezista mai mulți ani și nu arunca jucăriile vechi, ci oferă-le unor familii, unor prieteni sau copiilor fără ajutor.

ȘTIAI CĂ...

- în țările bogate, un bebeluș utilizează în medie 5000 de scutece înainte de a putea folosi toaleta?
- americanii aruncă anual 18 miliarde de scutece, acestea reprezentând a treia sursă de deșeuri solide în gropile de gunoi ?
- descompunerea acestora durează 500 de ani?
- unele biberoane și sticle pentru biberoane conțin plasticuri cu chimicale care afectează sistemul hormonal?
- dioxina este cel mai toxic dintre chimicalele asociate cu cancerul și este folosit în procesul de înălbire a scutecelor moderne?
- 4000 de copii mor zilnic în țările sărace pentru că nu se pot bucura de laptele matern?

PROASPEȚI ȘI VIITORI PĂRINȚI

JUCĂRII

În ultimii ani, milioane de jucării au fost retrase de pe piață din cauza nerespectării standardelor referitoare la conținutul de substanțe chimice care afectează sănătatea copiilor, mulți dintre aceștia fiind otrăviți în adevăratul sens al cuvântului.

Jucăriile sunt însă retrase după ce copiii sunt deja afectați, reacțiile pentru protecția copiilor din partea autorităților manifestându-se, nu preventiv, ci după ce răul s-a produs deja. Jucăriile aparent inocente pe care le folosim pentru a ne educa și bucura copiii pot conține elemente ale căror efecte sunt foarte dăunătoare pe termen lung.

Cele mai multe îngrijorări s-au manifestat cu privire la conținutul de plumb, extrem de toxic pentru oameni și animale. Acesta poate

cauza probleme de reproducere la bărbații adulți, însă este mai ales periculos pentru copiii mai mici de 6 ani, al căror corpuri sunt în etapa de dezvoltare.

Otrăvirea cu plumb duce la reducerea capacității de învățare, probleme de comportament, creștere încetinită și IQ redus.

În afară de plumb, plasticul făcut din PVC reprezintă, de asemenea, un motiv de îngrijorare. Acesta este utilizat la fabricarea biberoanelor și a jucăriilor de cauciuc (cum sunt rășuștele de baie).

PVC-ul elimină dioxină în timpul fabricării și deseori conține ftalați care fac plasticul moale și pliabil. Aceste substanțe produc tulburări endocrine și sunt asociate cu probleme astmatice și respiratorii la copii.

BIBEROANE

Cele mai multe biberoane de plastic sunt fabricate din policarbonat, un plastic rigid care poate afecta sănătatea copiilor prin scurgerea de bisfenol A în timpul încălzirii, expunerii la soluții acide sau după folosire îndelungată.

După mai multe dezbateri despre riscurile potențiale ale acestor substanțe în SUA, companiile responsabile vor opri utilizarea policarbonaților. Guvernul Canadian încearcă și el să interzică importul sticlelor de acest tip pentru biberoane.

În UE (cel mai mare producător mondial de chimicale), utilizarea chimicalelor în jucării a fost reglementată în 2005, însă mii de substanțe sunt încă utilizate fără a se cunoaște riscurile lor reale. Iar dacă aceste riscuri sunt cunoscute, este nevoie de ani întregi pentru controlul

substanțelor. Biberoanele și suzetele sunt fabricate din cauciuc, care poate conține contaminanți cunoscuți sub numele de nitrozamine, ce cauzează cancer în laboratoarele animale. Acestea pot fi înghițite de copii, însă nu este cunoscut riscul real determinat de expunerea copiilor la aceste substanțe.

LAPTELE PRAF

Ca viitori părinți, cel mai bun sfat este să amânăm pe cât posibil înțarcarea sugarilor. Alăptarea este cea mai bună alternativă, însă de multe ori părinții sunt nevoiți să folosească formule de lapte praf. Este important să amintim aici că una dintre cele mai boicotate corporații pentru violarea codului de marketing internațional a oferit gratuit cutii de lapte în maternități din multe țări ale Africii de Vest, unde mamele devin dependente de aceste formule și nu mai pot alăpta.

Odată ce părăsesc spitalele, laptele praf nu mai este gratuit și mamele trebuie să plătească cea mai mare parte a venitului lor pentru a-și hrăni copiii, astfel că atât bebelușii, cât și copiii mai mari mor de foame. 1,5 milioane de copii mor anual pentru că nu au acces la laptele matern.

SCUTECE

În Anglia, de exemplu, o medie de 8 milioane de scutece sunt utilizate zilnic și 3 miliarde în fiecare an.

Cele mai multe ajung la gropile de gunoi, unde au nevoie de sute de ani pentru descompunere.

Mai mult, fabricarea acestor scutece se realizează prin procedee intensive din punct de vedere energetic, poluante și nu sunt tocmai ieftine.

Sfatul nostru este să reveniți la scutecele clasice, reutilizabile pentru că sunt, indiscutabil, cea mai ecologică și economică alternativă.

Dacă nu vă surâde acest sfat, căutați scutece biodegradabile.

MAȘINI

Atât acasă, cât și peste hotare, călătorim astăzi mai mult ca întotdeauna. În numai 15 ani, numărul de automobile înmatriculate în România a crescut de la 51 000 la 4,4 milioane. Studiile arată că 4 din 5 locuitori europeni văd aglomerările în trafic, accidentele și poluarea ca probleme urgente care trebuie să fie abordate cât mai curând. În plus, aproape 9 din 10 europeni văd nivelul actual de consum al combustibililor ca cea mai mare problemă legată de transport în orașe.

Dacă veșnicia s-a născut la sat, cât de mult am pierdut prin faptul că în România procentul populației urbane este deja mai mare de 55%? Global, se manifestă o urbanizare crescândă, preconizându-se că în anul 2010 mai mult de 50% din populația lumii trăia sau lucra într-un oraș.

Pe măsură ce ariile urbane se lărgesc, emisiile rezultate din transportul acestora contribuie într-un mod semnificativ la eliminarea spațiilor verzi și biodiversității, la efectul gazelor cu efect de seră, la poluarea aerului, solului, apei sau fonică.

Considerentul etic cel mai important asociat cu automobilele este încălzirea globală. Emisiile cauzate de oameni și creșterea nivelului de dioxid de carbon din atmosferă alterează ciclul

climatic, determinând temperaturi extreme pe tot globul. Cum mai bine de 50% dintre ieșirile în oraș cu mașina sunt mai scurte de 5 km, acestea ar putea fi realizate prin modalități mai sustenabile, cum ar fi mersul pe jos, transportul public sau bicicleta.

Prin renunțarea la mașină pentru numai una sau două călătorii pe lună, ambuteiajele, poluarea aerului și consumul de energie pe cap de locuitor ar fi reduse substanțial. În ciuda multitudinii de probleme atât de vizibile cauzate de dependența de mașini, transportul public și celelalte modalități de transport alternative utilizării mașinii personale sunt neglijate de către cetățeni.

Studii recente arată că aceste bariere sunt adeseori psihologice și asociate cu clișee care nu corespund întotdeauna realității. De exemplu, în România, bicicletele, în loc să fie asociate cu o mobilitate mai sănătoasă și mai ecologică, sunt utilizate în cea mai mare parte de copii, de sportivi și de persoane care nu-și permit un automobil. Mașinile electrice sunt cele mai verzi automobile pe patru roți. Lipsa popularității lor se datorează vitezei scăzute, a dependenței de prizele pentru reîncărcare, a prețului aparent scump (un considerent nefondat, întrucât mașinile electrice sunt și cele mai economice), dar mai ales efortului magnaților petrolului și al marilor producători de automobile de a împiedica apariția unui automobil 100% ecologic și nepoluant care ar duce la pierderi de miliarde de dolari.

ȘTIAI CĂ...

- mașina obișnuită produce într-un an 3 tone de dioxid de carbon, care se evaporă în atmosferă?
- în trafic greoi, nivelul de poluare este de 2 - 3 ori mai mare în interiorul mașinii decât în afara ei?
- dacă automobilele ar utiliza numai biocombustibili, producerea acestora ar necesita 90% din terenul arabil disponibil pe planetă?
- motoarele semielectrice ale mașinilor hibride sunt de două ori mai eficiente decât motoarele mașinilor convenționale?
- 24% din timpul acordat condusului în UE este petrecut în blocaje rutiere care pot costa economia europeană 80 de miliarde de euro până în anul 2010?

CE POȚI FACE TU?

- Cumpără o mașină eficientă din punct de vedere al consumului de combustibil. Mașinile mici consumă și poluează mai puțin. Consumul poate varia până la 45%. Ghidul Cumpărătorilor de Mașini de la ETA te poate ajuta în evaluarea mașinilor.

- Respectă viteza economică. Conducând cu 110 km/h în loc de 80 km/h, poți consuma cu până la 25% mai multă benzină. Controlează viteza: viteza cea mai poluantă este cea sub 25 km/h; creșterea vitezei până la 90 de km/h reduce poluarea, iar depășirea acestei viteze mărește din nou consumul. Închide geamurile; geamurile deschise la mașină cresc cu 5% consumul de combustibil

- Testează periodic motorul

- Evită accelerarea inutilă și exagerată; accelerarea și frânarea făcute fără brutalitate sunt acțiuni ecologice, o singură demarare în forță icrosind 17 mililitri de benzină.

- Nu transporta lucruri de care nu ai nevoie; prin eliminarea a zece kilograme de încărcătură se economisesc 15 mililitri de combustibil la fiecare 50 kilometri; portbagajul montat pe plafon mărește forța de frecare, care duce la un consum de combustibil mai mare cu 5 până la 40%.

- Evită funcționarea îndelungată la ralanti și la regim de putere maxim

- Motorul mașinii să fie oprit dacă vehiculul oprește într-un loc mai mult de două minute

AFLĂ MAI MULTE:

Cine a distrus mașina electrică?

Sfârșitul petroluluiVelurția

Ghidul cumpărătorului de mașini

